

Áhersluverkefni Sóknaráætlunar Vestfjarða 2018

Efnisyfirlit

InWest	3
Umhverfismvottaðir Vestfirðir	3
Þróunarsetur á Vestfjörðum.	3
Straumar	4
Nýtt meistaranám í Sjávarbyggðafraeðum	4
Verkefnið Vestfirðir altengdir.	4
Valdefling ungs fólks á Vestfjörðum	5
Efling háskólastarfs og fjölgun íbúa með framhaldsmenntun	6
Svæðisskipulag Vestfjarða	6
Sviðsmyndaverkefnið	6
Almannatengsl fyrir Vestfirði	6
Lýðháskóli á Vestfjörðum	7
Vestfirsku þorpin	7

Áhersluverkefni unnin á árinu 2018

InWest

Ákveðið var að hægja tímabundið á verkefninu á árinu 2018 og leggja áherslu á að uppfæra grunngögn þ.e. uppfærslu innviðagreiningu frá árinu 2014 og fá fram mótaðri framtíðarsýn fyrir atvinnulíf og samfélög á Vestfjörðum með sviðmyndagreiningu.

Umhverfismótun Vestfirðir

Sveitarfélögin níu á Vestfjörðum hafa hlotið silfurvottun fyrir starfsárin 2016, 2017 og 2018 frá áströlsku umhverfismótunarsamtökunum EarthCheck. Þar á undan fengu þau viðurkenningu fyrir að standa viðmið EarthCheck (svokallað Benchmarking) fyrir starfsárin 2013-2014 og 2015. Þessi vottun er viðurkenning um að sveitarfélögin vinna markvist að úrbótum í umhverfismálum í starfsemi sinni, í átt til sjálfbærari starfshátta. Árið 2018 var unnið ötullega að því að koma verkefninu Græn skref áfram og eru núna 26 stofnanir á vegum sveitarfélaganna skráðar í verkefni. Úttekt mun fara fram vorið 2019 og er þá líklegt að mörg muni fara í fyrsta eða annað skref af fjórum skrefum vottunarinnar.

Þróunarsetur á Vestfjörðum.

Verkefninu er ætlað að fjölga og auka fjölbreytni starfa á viðkomandi svæðum m.a. að skapa starfsaðstöðu fyrir stofnanir. Auka nýsköpun með því að styðja við frumkvöðla og gera þeim kleift að vinna í umhverfi þar sem er aðgengi að sérfræðipækkingu starfsmanna

Vestfjarðastofu. Þróunarsetrin eru staðsett á Ísafirði, Patreksfirði og Hólmavík.

Vestfjarðastofa heldur utan um rekstur Vestrahússins á Ísafirði og Skorar á Patreksfirði þ.e. umsjón með bókhaldi og aðstoð við endurskipulagningu og úrbætur á aðstöðu.

Sveitarfélagið Strandabyggð heldur utan um rekstur Hnyðju á Hólmavík.

Á árinu 2018 var hafin umræða með sveitarfélögum á Vestfjörðum hvernig skapa mætti vettvang á sem flestum stöðum á Vestfjörðum fyrir starfsaðstöðu fyrir íbúa, atvinnulíf og stofnanir. Á grundvelli umræðunnar var mótað nýtt verkefni sem fékk stuðning úr Byggaáætlun (C1 verkefni). Um er að ræða greiningu á vinnu og áformum sveitarfélaga á Vestfjörðum um stofnun og/eða rekstur nýsköpunar- og samfélagsmiðstöðva á Vestfjörðum. Fyrstu niðurstöður er að mæta þarf mismunandi aðstæðum og þörfum í hverju byggðarlagi fyrir sig. Slíkt kalli á útfærslu á allavega þrem rekstarformum og eru núverandi þróunarsetur eitt af þeim.

Straumar

Verkefnið gengur út á að skapa ungu menntuðu listafólki tækifæri til að taka þátt í menningar- og listalífi svæðisins sem það á rætur í. Þannig getur það eflt tengslanet sitt í heimbyggð og jafnframt fæst sérþekking inn á svæðið með verkefnum og hugmyndum. Ungt fólk í námi eða menntað í menningu og listum fær tækifæri í verkefninu til að koma í heimabyggð og vinna þar að metnaðarfullum menningarverkefnum á eigin forsendum. Verkefnið var upphaflega á áætlun fyrir árið 2016, en frestaðist til 2018-19 vegna mannaskipta í starfi menningarfulltrúa. Auglýst var í fyrsta sinn eftir þátttakendum í verkefnið haustið 2017 og valinn 5 manna hópur sem hafði mikið og gott samráð. Ákveðið var að slá viðburðum þeirra saman svo úr varð lítil en stórhuga listahátíð á Flateyri í júlí 2018. Viðburðurinn vakti talsverða athygli og mikla ánægju meðal heimamanna. Framhald verður á verkefninu árið 2019 og hefur þegar verið auglýst eftir umsóknum.

Nýtt meistaranám í Sjávarbyggðafræðum

Markmið verkefnisins er að efla framhaldsnám á háskólastigi með nýrri námsleið Sjávarbyggðafræði við Háskólasetun Vestfjarða. Námsleiðin er að öllu leyti hugsuð hliðstæðnúverandi námsleið í Strandsvæðastjórnun, til að nýta samlegð. Verkefnið er því að endurtaka fyrri árangur og styrkja það sem fyrir er. Miðað var við að námið hæfist haustið 2018 en ákveðið var að fresta upphafi námsins til haustsins 2019, þar sem tími til undirbúnings reyndist of knappur, m.a. til að ráða fagstjóra og auglýsa innan og utanlands. Verkefnið er sem slíkt fjármagnað með stuðningi Sónaráætlunar Vestfjarða og Mennta og menningarmálaráðuneytis auk eigin framlags Háskólaseturs Vestfjarða. Því verður hægt að reka verkefnið eins og upphaflega var áætlað til allt að þriggja ára og framhald endurskoðað þegar reynsla af því liggur fyrir.

Eldri verkefni sem var lokið á árinu

Verkefnið Vestfirðir altengdir.

Á árinu 2016 var samþykkt í stjórn Fjórðungssambands Vestfirðinga að eitt af áherslu verkefnum Sónaráætlunar Vestfjarða yrði verkefnið Vestfirðir altengdir 2018, yrði verkefnið til þriggja ára. Úthlutað fjármagn næmi 1.350 þkr á ári eða alls 4.050 þkr. Í verkefnislýsingu

sagði; Verkefnið er stutt í heild með verkefni stjórnvalda „Ísland ljóstengt“, stefnt er að því að verkefnið haldi áfram á næstu þrem árum með tengingu alls dreifbýlis á Íslandi. Vestfirsk sveitarfélög hafa haft sem ærið verkefni að fá stofntengingar inn í landshlutann og hafa því lítt geta hugað að tengingu dreifibýlis. Önnur sveitarfélög eru kominn mun lengra með skipulag í þessum efnum og hætta er á að verkefni á Vestfjörðum færist aftar í framkvæmdaröð. Því er talið mikilvægt að geta hraða þeim málum á Vestfjörðum og fenginn verði ráðgjafi sem aðstoði sveitarfélögin í skipulagi og hafi tæknilega þekkingu. Tæknideildir sveitarfélaga leggi fram aðra vinnu við verkefnið. Verkefnið vannst ekki á þeim forsendum sem lagt var upp með. Þegar á reyndi var ekki áhugi fyrir að vinna verkefnið miðlægt. Staða sveitarfélaganna var mismunandi varðandi undirbúning og greiningu á stöðu. Eins hafði veruleg áhrif að fyrirkomulag úthlutunar Fjarskiptasjóðs var breytt úr kerfi er byggði á mati á þörf, yfir í ígildi samkeppnissjóðs á milli sveitarfélaganna t.d. varð það letjandi þáttur í samstarfi að miðla upplýsingum. Í ljósi reynslu ársins 2017 var ákveðið að hætta verkefninu og fjármunum fyrir árið 2018 var ráðstafað til annarra áhersluverkefna en eftirstöðvar fjármagns frá árinu 2016 og 2017, alls 1.650 þkr var úthlutað til sveitarfélaga vegna aðkeyptrar ráðgjafar og vinnu að ljósleiðaravæðingu í dreifbýli. Lagt er mat á hvort sveitarfélag hafi nýtt sér vinnu ráðgjafa á árinu 2016 og hver óskuðu eftir sértæku framlagi. Eins er horft til að sveitarfélögin hafa öll unnið að verkefninu með vinnu eigin starfsfólks og eða með aðkeyptri ráðgjöf. Við ráðstöfun fjármagns var lagt mat á umfang verkefnisins hjá hverju og einu sveitarfélagi með viðmið eftir fjölda tengipunkta og fjarlægða innan sveitarfélagsins.

Valdefling ungs fólks á Vestfjörðum

Markmið verkefnisins er að efla þátttöku ungs fólks í umræðu og vinnu að verkefnum í samfélögunum. Sveitarfélögin á Vestfjörðum eru styrkt til að halda námskeið á hinum þremþjónustusvæðum á Vestfjörðum og einnig verður sett framlag til eflingar ungmennaráða. Árið 2018 átti verkefnastjórar fundi með ungmennum og sveitarstjórnarfulltrúm í öllum sveitarfélögum. Á þeim fundi voru virkjaðir aðilar sem talið var að ættu að vera í forsvari að stofna ungmennaráð á staðnum. Áætlað er að verkefnið haldi áfram fram til í apríl árið 2019 og á þá að vera kominn grundvöllur fyrir ungmennaráðum í öllum sveitarfélögum á Vestfjörðum.

Efling háskólastarfs og fjölgun íbúa með framhaldsmenntun

Markmið verkefnisins er tvíþætt. Annars vegar að stuðla að fjölgun fólks með háskólamenntun á Vestfjörðum og mæta þannig lægra hlutfalli menntaðs fólks í landshlutanum. Hinsvegar að efla rannsóknir fyrir fyrirtæki á Vestfjörðum og auka þar með samkeppnishæfni þeirra. Vegna breytinga á starfsmannhaldi samstarfsaðila verkefnisins og mótun á starfsemi Vestfjarðastofu verður að fresta framkvæmd verkefnisins til ársins 2019.

Ný verkefni á árinu 2018

Svæðisskipulag Vestfjarða

Endurskoðuð greinargerð og drög að tillögu um svæðisskipulag fyrir Vestfirði unnin og lögð fyrir fund sveitarfélaga á Vestfjörðum í apríl 2017. Í framhaldi var sent erindi á sveitarfélögin um stofnun skipulagsnefndar og samþykktu þau aðild að verkefninu en ákveðið var að fresta framkvæmd fram yfir sveitarstjórnarkosningar vorið 2018. Samþykkt var nýtt áhersluverkefni fyrir árið 2018 Svæðisskipulag Vestfjarða, vinna við verkefnið var frestað til ársins 2019.

Sviðsmyndaverkefnið

Unnin verður sviðsmyndagreining þar sem dregnir eru fram drifkraftar og breytinga í umhverfinu og sviðsmyndum stillt upp. Sviðsmyndavinna var unnin á Fjórðungsþingi þar sem almenningur, sveitarfélög og fyrirtæki tóku þátt. Nýsköpunarmiðstöð og Framtíðarsetur Íslands vinnur að verkefninu með Vestfjarðastofu. Verkefninu lýkur fyrri hluta árs 2019.

Almannatengsl fyrir Vestfirði

Verkefnið er að hluta til framhald af verkefni frá árinu 2017 „Kynning búsetukosta og atvinnulífs á Vestfjörðum“ og miðar að því að auka slagkraft og samhæfa aðgerðir til kynningar á Vestfjörðum innanlands – einkum varðandi búsetu, atvinnumöguleika og fjárfestingakosti. Verkefninu er ætlað að varpa ljósi á fólkið sem býr og starfar á svæðinu og sýna hvað Vestfirðir hafa upp á að bjóða. Í tengslum við verkefnið verða birt örviðtöl við valda Vestfirðinga á Facebook síðu Vestfjarðastofu.

Lýðháskóli á Vestfjörðum

Lýðháskóli svarar ríkri kröfu um aukna valkosti í menntun. Byggt er á hugmyndafræði lýðháskóla með áherslu á mannrækt, listsköpun, sjálfbærni, þjálfun og persónuleg gildi menntunar sem slíkrar, án prófa eða eininga. Gert er ráð fyrir virku félags- og fræðslustarfi Sóknaráætlun Vestfjarða Greinargerð 2018 bls. 13 utan námsskrár skólans. Í samspili náms og starfsþjálfunar fá nemendur fá tækifæri til að skilgreina sín persónulegu markmið, prófa sig í mismunandi fagþekkingu og styrkja félags- og samskiptafærni sína. Lýðháskólinn hóf starfssemi sína haustið 2018

Vestfirsku þorpin

Verkefnið snýst um að móta aðferðarfræði til að draga saman upplýsingar og gögn til að þróa almannarými og gera úrbætur á bæjarbrag og byggðakjarna. Verkefni sem var í gangi í Hólmavík var nýttur sem grunnur en við það verður bætt

Heiti verkefnis	Framlag (þ.kr.)		Framkvæmdaðili	Markmið	Lokaafurð	Tímabil
	Sóknaráætlun	Mótframlag				
Visit Westfjords	5.800.000	5.800.000	Markaðsstofa Vestfjarða	Efling markaðssetninga gagnvart erlendum ferðamönnum.	Aukinn fjöldi ferðamanna á Vestfjörðum	2016-2018
InWest	616.571	616.571	Atvext og Vestfjarðastofa	Auknar fjárfestingar á Vestfjörðum	Ný fjárfestingarúræði. Starfsemi nýrra lögaðila.	2016-2018
Umhverfisstofa Vestfirðir	2.200.000	10.400.000	FV og Vestfjarðastofa	Starfsemi sveitarfélaga á Vestfjörðum verði umhverfisstofa.	Umhverfisstofa EarthCheck. Plastpokalausir Vestfirðir.	2016-2018
Þróunarsetur á Vestfjörðum	3.550.000	0	Atvext og Vestfjarðastofa	Efling þróunarsetra á Hólmavík, Ísafirði og Patreksfirði og samstarf þeirra á milli.	Öflugri og fjölmennari þróunarsetur	2016-2018
Rannsóknaklasir Vestfjarða / Fræðasetur HÍ í Bolungarvík	1.000.000	1.000.000	Fræðasetur Háskóla Íslands í Bolungarvík	Greina þörf fyrir aðstöðu til rannsókna í náttúruvísindum á Vestfjörðum	Áætlun um uppbyggingu rannsóknaraðstöðu eða annari útfærslu	2018
Þróun Vestfjarða til ársins 2035	3.500.000	2.500.000	Vestfjarðastofa og FV	Greining drifkrafta breytinga í umhverfi Vestfjarða til ársins 2035. Samvinnuverkefni sveitarfélaga og atvinnulífs	Sviðsmyndagreining Vestfjarða 2035	2018
Vestfirsku þorpin - íbúabyggð og áfangastaðir	2.500.000	0	Fræðasetur Háskóla Íslands á Hólmavík	Nýta reynslu frá Hólmavík til að koma af stað hugmynda og þróunarvinnu í nýtingu almannarýmis í þéttbýlisstöðum á Vestfjörðum.	Greinargerð með yfirsýn yfir verkefni sem eru í vinnslu. Mótun á aðferðarfræði sem nýtist á öllum Vestfjörðum	2018
Nýtt meistaranám í Sjávarbyggðafræðum	5.500.000	28.500.000	Háskóla- og Fræðasetur	Efla framhaldsnám á háskólastigi með nýrri námsleið Sjávarbyggðafræði við Háskóla- og Fræðasetur Vestfjarða.	Nýtt meistaranám í boði í Háskóla- og Fræðasetri Vestfjarða	2017-2019
Svæðisskipulag á Vestfjörðum	2.500.000	0	FV og Vestfjarðastofa	Unnið að svæðisskipulagi fyrir Vestfirði	Svæðisskipulag á Vestfjörðum	2018-2019
Lýðháskóli á Vestfjörðum	3.000.000	29.000.000	Lýðháskólinn á Vestfjörðum	Styðja við þróun Lýðháskóla á Flateyri. Auka fjölbreytni í menntunarmöguleikum á Vestfjörðum	Stofnaður verði og hafinn rekstur Lýðháskóla á Flateyri	2018
Almannatengsl fyrir Vestfirði	3.500.000	6.500.000	Vestfjarðastofa	Auka slagkraft og samræma aðferðir sveitarfélaga og atvinnulífs í kynningu og umræðu um stærstu málaflokka á Vestfjörðum	Aðgerðaráætlun í kynningarmálum á Vestfjörðum. Verkaskipting í umfjöllun um málaflokkum og bætt aðferðarfræði	2018
Westfjords Food	1.000.000	5.000.000	Vestfjarðastofa	Þróa sameiginlegt merki matvælaframleiðenda á Vestfjörðum og kynning inná við og útá við	Mat á áhuga fyrir þróun sameiglegs merkis. Virkur málefnaþróun matvælaframleiðenda.	2018
Glögg er gestsaugað	500.000	500.000	Vestfjarðastofa	Efla sveitarfélög í að nýta "Betrá Ísland" sem vettvang fyrir samfélagslega umræðu.	Sveitarfélög á Vestfjörðum sem nýta "Betrá Ísland"	2018
Menningarfulltrúi	7.910.000	1.990.000	Fjórnungssamband Vestfirðinga	Stuðningur við menningarstarf á Vestfjörðum	Áframhaldandi starf menningarfulltrúa	2018